

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของเกษตรกรรายย่อยลูกค้านานาชาติเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาร้อยเอ็ด หน่วยอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมาและการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
 - 1.1 ประวัติความเป็นมาและวิธีการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
 - 1.2 วิธีปฏิบัติว่าด้วยโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย
 - 1.3 นโยบายภาคเกษตร
2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1 ทฤษฎีการพึ่งพา
 - 2.2 ทฤษฎีการพัฒนาและเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
 - 2.3 ทฤษฎีภาวะทันสมัย
 - 2.4 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 2.5 ทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์
 - 2.6 ทฤษฎีการจูงใจในผลสัมฤทธิ์ของแม็คเคิลเลนดส์
 - 2.7 ทฤษฎีความคาดหวัง
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. ประวัติความเป็นมาและการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

1.1 ประวัติความเป็นมาและวิธีการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2542 : 6-8) ธ.ก.ส. ได้เริ่มต้นมาจากการเป็นธนาคารเพื่อการสหกรณ์ เมื่อ พ.ศ. 2490 ซึ่งได้จัดตั้งธนาคารเพื่อการสหกรณ์ขึ้น เพื่อเป็นแหล่งกลางทางการเงินของขบวนการสหกรณ์ในการระดมทุนให้สหกรณ์กู้เงินนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจและให้กู้แก่สมาชิกตลอดระยะเวลา 19 ปี (พ.ศ. 2490 – 2509) ของการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการสหกรณ์ได้ทำหน้าที่เป็นแหล่งเงินกู้ให้แก่สหกรณ์ได้นำไปให้แก่เกษตรกรผู้ได้เพียงประมาณร้อยละ 5 ของเกษตรกรทั่วประเทศ รัฐบาลได้สังเกตเห็นว่าการส่งเสริมพัฒนาการเกษตรของประเทศ จึงจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือด้านเงินกู้โดยไม่เลือกว่าเกษตรกรผู้นั้นจะเป็นสมาชิกของสหกรณ์หรือไม่ โดยการดำเนินงานควรอยู่ภายใต้การควบคุมในระบบเดียวกัน รัฐบาลจึงได้ยกเลิกธนาคารเพื่อการสหกรณ์ และจัดตั้งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ขึ้นแทนในที่สุดธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ก็ได้จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509 ซึ่ง พ.ร.บ. ดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 21 กรกฎาคม 2509 เป็นต้นมา แต่ในด้านการดำเนินการจริงนั้น ธ.ก.ส. ได้เริ่มดำเนินงานตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2509 โดยได้รับโอนบรรดาทรัพย์สิน หนี้สิน ความรับผิดชอบ ธุรกิจ พนักงานและลูกจ้างมาจากธนาคารเพื่อการสหกรณ์

เมื่อปี พ.ศ. 2509 รัฐบาลเห็นว่าธนาคารเพื่อการสหกรณ์ที่ผ่านมามีแต่เดิมนั้นเป็นแหล่งเงินทุนให้เฉพาะเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เท่านั้น แต่การส่งเสริมพัฒนาการเกษตรของประเทศจำเป็นต้องช่วยเหลือด้านเงินกู้ โดยไม่เลือกว่าเกษตรกรนั้น ๆ จะเป็นสมาชิกของสหกรณ์หรือไม่ การให้บริการด้านสินเชื่อสมควรที่จะขยายออกไปอย่างกว้างขวางถึงเกษตรกรรายคน สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร ดังนั้น เพื่อความเป็นปึกแผ่นและความสะดวกในการดำเนินงานภายใต้ระบบควบคุมเดียวกัน รัฐบาลจึงให้โอนกิจการทั้งหมดของธนาคารเพื่อการสหกรณ์ ไปยังธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรก็ได้ช่วยเหลือเกษตรกรในด้านเงินทุน ประกอบอาชีพด้วยความมั่นคงเป็นปีคี่ และขยายกิจการกว้างขวางออกไปเป็นลำดับ มีส่วนช่วยส่งเสริมฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญก้าวหน้าไปด้วยดี

หน้าที่ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

1 ให้เงินกู้ สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกรและเกษตรกรโดยทั่วไป ในอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ต่ำ

2 รับฝากเงินจากประชาชนทั่วไป โดยให้ดอกเบี้ยเท่ากับธนาคารแห่งอื่นทั่วไป

สาขาและหน่วยอำเภอ

สาขา คือ ตัวแทนของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่กระจายอยู่ตามจังหวัดต่างๆ เพื่อดำเนินกิจการด้านสินเชื่อและรับฝากเงิน รวมทั้งการบริหารงานสินเชื่อการเกษตรในแต่ละจังหวัดมีผู้จัดการสาขาเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

หน่วยอำเภอ เป็นหน่วยปฏิบัติงานสินเชื่อการเกษตรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ประจำตามอำเภอต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อเกษตรกรในการที่จะมาติดต่อกับธนาคาร รวมทั้งการชี้แจงงานของธนาคาร การตรวจสอบคุณสมบัติของเกษตรกร การควบคุมและแนะนำการใช้เงินกู้ รวมทั้งการจัดเตรียมเอกสารสัญญาต่าง ๆ ในการขอกู้เงินของเกษตรกร มีหัวหน้าหน่วยเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

กลุ่มลูกค้า หมายถึง กลุ่มเกษตรกรผู้ซึ่งได้ขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยลูกค้าเหล่านี้ตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณใกล้เคียงกัน รู้จักคุ้นเคยกันและรู้งานการเกษตรของกันและกันเป็นอย่างดี ซึ่งกลุ่มลูกค้ากลุ่มหนึ่ง ๆ จะต้องมิใช่เกษตรกรตั้งแต่ 5 คน ขึ้นไป สมัครใจเข้าร่วมกลุ่มกันโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะขอกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและการลงทุนในการประกอบอาชีพการเกษตร โดยให้หลักประกันรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกันหรือค้ำประกันซึ่งกันและกัน ในแต่ละกลุ่มลูกค้าจะคัดเลือกลูกค้าคนใดคนหนึ่งภายในกลุ่มเป็นหัวหน้ากลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และยินยอมเสียสละเวลาและอุทิศตนเพื่อเป็นผู้ประสานงาน ระหว่างธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มลูกค้า

การขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขา

ข้อบังคับ ฉบับที่ 44. (2542 : 2-3) ผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขาคือต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นเกษตรกร
2. ต้องบรรลุนิติภาวะ
3. มีสัญชาติไทย
4. มีความชำนาญหรือได้รับการฝึกอบรมในด้านเกษตรกรรมมาพอสมควร
5. มีถิ่นที่อยู่และประกอบอาชีพเกษตรกรรมของตนในท้องที่ดำเนินงานของสาขา ซึ่งตนขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขามาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปี
6. โดยปกติเป็นผู้ก่อให้เกิดผลิตรายเกษตรเพื่อขายหรือมีรายได้อื่นในปีหนึ่ง ๆ เป็นมูลค่าพอสมควร
7. เป็นผู้มี ความซื่อสัตย์สุจริตมีชื่อเสียงขจรขานัน้แจ้งในการประกอบอาชีพและรู้จักประหยัด
8. ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
9. ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว
10. ไม่เคยถูกให้ออกจากการเป็นลูกค้าประจำสาขาของท่านมาก่อน

ประเภทเงินกู้

ข้อบังคับ ฉบับที่ 44 ข้อ 15. (2543 : 7) ประเภทเงินกู้สามารถจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้เงินมี 5 ประเภทดังนี้

1. เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย (Expenses Loan) ในการประกอบอาชีพหรือฟื้นฟูการประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตร หรืออาชีพอย่างอื่นเพื่อเพิ่มรายได้ การพัฒนาความรู้ หรือการพัฒนาคุณภาพชีวิต
2. เงินกู้เพื่อเป็นค่าลงทุน (Investments Loan) ในการประกอบอาชีพ หรือฟื้นฟูการประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม หรืออาชีพอย่างอื่นเพื่อเพิ่มรายได้ การพัฒนาความรู้ หรือการพัฒนาคุณภาพชีวิต
3. เงินกู้เพื่อรอขายผลิตผล
4. เงินกู้เพื่อชำระหนี้สินเดิม

5. เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย หรือเป็นค่าลงทุนในการดำเนินการตามโครงการที่เป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนการประกอบเกษตรกรรม ซึ่งเป็นการดำเนินการร่วมกับผู้ประกอบการ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการธนาคาร

หลักประกันเงินกู้

1. การรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม จะต้องมียุทธศาสตร์ในกลุ่มไม่น้อยกว่า 5 คน เข้าร่วมกันทำสัญญาเงิน โดยรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม และกำหนดระยะเวลาการใช้หนังสือเงิน ให้แก่ลูกค้ำตามความเหมาะสมแต่ต้องไม่เกินกว่า 5 ปี นับแต่วันเริ่มใช้หนังสือเงิน วงเงินกู้ ตามหนังสือเงินแบบการรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกันของลูกค้ำแต่ละรายจะเกินกว่า 100,000 บาท ไม่ได้ (ใช้ค้ำประกันเงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย)

2. การใช้บุคคลในกลุ่มลูกค้ำ 2 คน ค้ำประกัน โดยใช้บุคคลค้ำประกัน 2 คน ในการทำสัญญาเงินจะค้ำได้ไม่เกิน 150,000 บาท (สำหรับเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและเพื่อการลงทุน ธนาคารกำหนดให้ลูกค้ำสามารถกู้เงิน โดยใช้หลักประกันแบบรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ ร่วมกัน และบุคคล 2 คน ค้ำประกันรวมกันสูงสุดไม่เกิน 300,000 บาท)

3. การใช้อสังหาริมทรัพย์จำนองเป็นประกันเงินกู้ ลูกค้ำผู้ขอกู้จะใช้อสังหาริมทรัพย์ จำนองเป็นประกันเงินกู้ได้ โดยธนาคารจะดำเนินการตรวจสอบและราคาประเมินราคาทรัพย์สิน (สามารถใช้ค้ำประกันสัญญาเงินกู้ได้ทุกสัญญา)

4. การใช้พันธบัตรรัฐบาลไทยเป็นหลักประกันเงินกู้

5. การใช้เงินฝากในธนาคารเป็นหลักประกันเงินกู้

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้

ชั้นลูกค้ำ	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ)
3A+ (ดีเลิศ)	5.50
AAA (เยี่ยม)	7.00
AA (ดีมาก)	8.00
A (ดี)	9.00
B (ทั่วไป)	10.00

อัตราดอกเบี้ยจะขึ้นอยู่กับชำระคืนเงินกู้ของลูกค้ำ การชำระคืนถูกต้องตาม กำหนดชำระจะเพิ่มขึ้นขึ้นตามลำดับชั้นของลูกค้ำ

1.2 วิธีปฏิบัติว่าด้วยโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย

คำสั่งธนาคารที่ 260/2544, 261/2544 ตามที่รัฐบาลได้กำหนดนโยบายพักชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยด้วยการช่วยฟื้นฟูให้มีเงินออมและเงินทุนในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้ครอบครัว ปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต การพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของเกษตรกรทั้งระบบ ซึ่งจะช่วยให้เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศดีขึ้น โดยให้ ธ.ก.ส. ดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรลูกค้ำที่มีอยู่กับธนาคาร อันเนื่องมาจากสาเหตุสุจริตและจำเป็นด้วยการพักชำระหนี้หรือลดภาระหนี้เป็นเวลา 3 ปี

ธนาคารได้จัดทำคำชี้แจงวิธีปฏิบัติรายละเอียดสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ระยะเวลาโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2544 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2547

2. โครงการมีทางเลือก 2 ทางเลือก ซึ่งเกษตรกรลูกค้ำสามารถตัดสินใจเลือกตามเงื่อนไขที่เหมาะสมกับตนเองประเภทหนึ่ง

2.1 การพักชำระหนี้ ธนาคารจะงดคิดดอกเบี้ยเงินกู้จากลูกค้ำเป็นระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ 1 เมษายน 2544 – 31 มีนาคม 2547 หรือ

2.2 การลดภาระหนี้ ธนาคารจะลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ให้ลูกค้ำ ร้อยละ 3 ต่อปี เป็นระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2544 – 31 มีนาคม 2547

ทั้งนี้ รัฐบาลจะจ่ายชดเชยดอกเบี้ยให้ธนาคารอันเนื่องมาจากการพักชำระหนี้ในอัตรา 8 % และการลดภาระหนี้ในอัตรา 3 % รวมทั้งการเพิ่มดอกเบี้ยเงินฝาก 1 % เป็นพิเศษ สำหรับเงินฝากของลูกค้ำที่เข้าร่วมโครงการไม่ว่าทางเลือกใดในวงเงินฝากไม่เกิน 50,000 บาท พร้อมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามโครงการในวงเงินไม่เกินปีละ 6,000 ล้านบาท

3. คุณสมบัติของลูกค้ำตามโครงการ

3.1 เป็นลูกค้ำตามข้อบังคับฉบับที่ 44 อยู่ก่อนวันที่ 1 เมษายน 2544 รหัสประเภทลูกค้ำ 0 1 2 หรือ

3.2 เป็นเกษตรกรผู้รับใช้หนี้เงินกู้ของลูกค้ำที่มีเหตุผิดปกติตามสัญญารับใช้หนี้บุคคลอื่น (รหัสประเภทลูกค้ำ 5) อยู่ก่อนวันที่ 1 เมษายน 2544 ทั้งนี้ต้องไม่เป็นผู้ถูกดำเนินคดีในฐานะผู้กู้

4. ลักษณะหนี้

4.1 การพักชำระหนี้

4.1.1 เป็นลูกค้ำตามข้อ 3.1 ที่มีหนี้เงินกู้ยู่ ณ สิ้นวันที่ 31 มีนาคม 2544 มีหนี้เงินกู้รวมกันทุกสัญญาไม่เกิน 100,000 บาท (ไม่รวมหนี้เงินกู้ตามโครงการนโยบายรัฐ ตามสัญญารับใช้หนี้บุคคลอื่น สัญญาเงินกู้พิเศษ (3ฟ) และตามสัญญารวมดอกเบี้ยเงินกู้ ได้แก่ 2ฝ 7ถ GU HB HD HG HJ HP IC 6T)

4.1.2 เป็นเกษตรกรตามข้อ 3.2 ที่มีหนี้เงินกู้ตามสัญญารับใช้หนี้บุคคลอื่นมีหนี้เงินกู้รวมกันไม่เกิน 100,000 บาท

4.2 การลดภาระหนี้ มีลักษณะเช่นเดียวกับข้อ 4.1 และเป็นหนี้ปกติ กรณีไม่มีหนี้ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2544 แต่ในรอบปีบัญชีที่ผ่านมา (1 เมษายน 2543 – 31 มีนาคม 2544) มีการชำระหนี้ถือว่าเป็นลูกค้ำที่มีสิทธิในการลดภาระหนี้

5. ให้สาขาจัดพิมพ์ทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าร่วมโครงการ จากระบบงานเงินกู้ ได้ตั้งแต่ วันที่ 31 มีนาคม 2544 (หลังขั้นตอนการปฏิบัติงานสิ้นวัน (Day End ระบบงานเงินกู้) ดันฉบับพร้อมสำเนา 1 ชุด ส่งให้หน่วยอำเภอเพื่อใช้เป็นเอกสารในการแจ้งความประสงค์ขอพักชำระหนี้ หรือขอลดภาระหนี้ของลูกค้ำในเบื้องต้น โดยการนัดและประชุมกลุ่มลูกค้ำเพื่อทราบความประสงค์ของลูกค้ำทั้ง 2 ทางเลือก ให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2544

6. ลูกค้ำที่ขอพักชำระหนี้ต้องได้รับมติรับรองจากที่ประชุมกลุ่มลูกค้ำ โดยถือเสียงเกินกึ่งหนึ่งของลูกค้ำที่มาประชุม

7. ให้พนักงานหน่วยอำเภอนัดหมายลูกค้ำที่ได้รับการอนุมัติจากที่ประชุมกลุ่ม ให้พักชำระหนี้เพื่อช่วยจัดทำแผนฟื้นฟูการผลิต แผนการออมเงิน และข้อตกลงค้ำยหนี้หนังสือกู้เงิน หรือ สัญญาการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้วแต่กรณี เพื่อขยายเวลาชำระหนี้ให้สอดคล้องกับแผนการผลิต โดยต้องดำเนินการ ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 30 กันยายน 2544

8. การให้ดอกเบี้ยเงินฝากเพิ่ม 1% ของยอดเงินฝากที่ไม่เกิน 50,000 บาท ธนาคารจะส่งคำชี้แจงให้สาขาถือปฏิบัติภายหลัง

9. ให้สาขาติดตามลูกค้ำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ในการปฏิบัติแผนฟื้นฟูการประกอบอาชีพของลูกค้ำพักชำระหนี้ สำหรับการรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการนี้ ให้สาขา รายงานโดยเรียกรายงานจากเครื่องคอมพิวเตอร์ ตามที่กองพัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์ และฝ่ายกิจการสาขากำหนด

10. การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (กรณีพักชำระหนี้) ที่ใช้ตามคำชี้แจงนี้เป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยใช้หนังสือกู้เงินฉบับเดิม หนี้และสัญญาเดิมไม่ระงับ ดังนั้น หนังสือกู้เงินและหนี้ค้ำเงินตามบัญชียังคงอยู่

11.ให้นำคำส่งธนาคารสามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2 ไปเปลี่ยนแทนคำส่งธนาคารที่ยกเลิกสำหรับเอกสารที่เกี่ยวข้อง (เอกสารหมายเลข1-6) ให้สาขาผลิตใช้เองโดย Down Load ได้ที่ Homepage ของฝ่ายกิจการสาขาหรือองค์กรและระบบ

12. ให้สาขาแยกเบิกค่าใช้จ่าย และเอกสารประกอบการเบิกค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ออกจากเอกสารปกติของธนาคาร เนื่องจากค่าใช้จ่ายดังกล่าวสามารถเบิกจากรัฐบาลได้

13. การประชาสัมพันธ์โครงการขอให้ผู้จัดการสาขาไปร่วมประชุมประจำเดือนของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ที่ทางอำเภอจัดขึ้นเป็นประจำทุกเดือน และถือโอกาสดังกล่าวประชาสัมพันธ์ชี้แจงหลักเกณฑ์ เงื่อนไขรายละเอียด ของโครงการให้กำนันผู้ใหญ่บ้าน ได้เข้าใจต่อไปด้วย

1.3 นโยบายภาคเกษตร

1.3.1 ปัญหาหนี้สินเกษตรกร ประเด็นปัญหาที่สำคัญ นโยบายภาคเกษตร.(2542 : 10-32) รัฐบาลได้มีนโยบายและแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรรายย่อย เนื่องจากปัญหาหนี้สินเกษตรกรเป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญ สืบเนื่องจาก

1) เกษตรกรมีหนี้จำนวนมากอันเกิดจากการส่งเสริมของนโยบายรัฐ
ที่ผิดพลาด

2) การให้บริการเงินกู้ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ส่วนใหญ่ 80 % เป็นเงินกู้ระยะสั้นไม่เหมาะสมกับพืชที่ปลูกทำให้ไม่มีความสามารถในการชำระหนี้และเมื่อทำการผลิตขาดทุนหนี้สินยังพอกพูนเพิ่มขึ้น

1.3.2 นโยบายระยะสั้นเร่งด่วน

1) ตั้งคณะกรรมการประนอมหนี้ภาคเกษตร ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนฝ่ายรัฐ (กระทรวงการคลัง) ผู้แทนเกษตรกรและ ธ.ก.ส. เพื่อพิจารณาหนี้สินค้างชำระ (NPL) ของ ธ.ก.ส. ณ 31 มีนาคม 2542 มีจำนวนประมาณ 31,000 ล้านบาท โดยใช้มาตรการลดดอกเบี้ย และเลื่อนการชำระหนี้ออกไป

2) เร่งปรับโครงสร้างให้มีสินเชื่ระยะปานกลางและระยะยาว ให้สอดคล้องกับการผลิต ทั้งนี้เพื่อลดความต้องการสินเชื่อระบบ

3) หนี้สินอันเกิดจากความผิดพลาดของนโยบายแห่งรัฐ รัฐจะเป็นผู้รับผิดชอบ

4) เร่งออก พ.ร.บ. พันธุ์ชีวิตเกษตรกร ที่ให้องค์การเกษตรกรมีส่วนร่วมดูแลกองทุนพันธุ์เกษตรกร

5) ให้พักชำระหนี้ชั่วคราว หากเกษตรกรประสบความเสียหายร้ายแรงจากธรรมชาติ

6) ส่งเสริมให้เกิดการแก้ปัญหาสินเชื่อ โดยกลุ่มออมทรัพย์ชุมชนให้มากขึ้น

1.3.3 นโยบายระยะยาว

1) วางยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเกษตรใหม่ โดยการมีส่วนร่วมของเกษตรกร และนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกษตรกรสามารถยังชีพอยู่ได้ด้วยผลผลิตทางการเกษตร และสามารถมีรายได้เสริมจากการประกอบอุตสาหกรรมชุมชน

2) ให้ธนาคารของรัฐ ได้แก่ ธนาคารกรุงไทย ออมสิน ธนาคารเพื่อการส่งออก(Exim Bank) ปรับปรุงกระบวนการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรจัดให้มีระบบวางแผนร่วมกันในการให้สินเชื่อเกษตรกรอย่างครบวงจร เพื่อให้เกษตรกรทุกระดับสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อการผลิต การบรรจุภัณฑ์ การเก็บรักษา การขนส่ง และการตลาด

3) ปรับโครงสร้างให้สินเชื่อเกษตรกรมีอัตราดอกเบี้ยต่ำ มีระยะเวลาปลอดการชำระหนี้ในระหว่างที่ยังไม่มีผลผลิตให้ธนาคารของรัฐ เช่น ธนาคารกรุงไทย ธนาคารออมสิน ปรับบทบาทให้บริการสินเชื่อ แก่เกษตรกรในสัดส่วนที่สูงขึ้น

4) ปรับปรุงโครงสร้างสถาบันการเงินภาคของการเกษตร ให้มีสถาบันทางการเงินเพียงพอต่อการเอื้ออำนวยการผลิต การแปรรูปการค้าของเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกร โดยกระจายอย่างทั่วถึงเกษตรกรทุกระดับ

5) ปรับปรุงโครงสร้างสถาบันการเงินภาคเกษตร ให้เป็นสถาบันการเงินของเกษตรกร โดยมีเกษตรกรเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกับรัฐ หรือส่วนอื่น ๆ เพื่อให้เกษตรกรเป็นผู้กำกับนโยบายการเงินภาคการเกษตรอย่างแท้จริง

6) ปฏิรูปการบริหารกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรทั้งระบบ ให้เป็นกองทุนของเกษตรกรที่บริหารจัดการโดยเกษตรกรอย่างโปร่งใส และตรวจสอบได้

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้คือ

2.1 ทฤษฎีการพึ่งพา (Dependency Theory) แฟรง (Frank) และดอส ซานโตส (Dos Santos) ได้กล่าวไว้ว่ายังมีการพึ่งพาทางด้านเงินทุนจากภายนอกมาการพัฒนาจะถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุนเพิ่มมากขึ้นและลูกหนี้จะยิ่งจนลง เกษตรกรที่มุ่งหวังจะพึ่งพาแหล่งเงินกู้ทุกแหล่งที่สามารถกู้ได้โดยไม่คำนึงถึงอัตราดอกเบี้ยจะถูกขูดรีดดอกเบี้ยมากขึ้นก็จะเพิ่มความยากจนขึ้นในหมู่เกษตรกรเหล่านี้ (สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2538 ; อ้างถึงใน สุพจน์ วัฒนวิเชียร. 2543 : 12)

จากทฤษฎีดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ คือ การพึ่งพาของคนทุกคนถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิต เพื่อจะทำให้ชีวิตอยู่รอด ซึ่งการพึ่งพาเงินทุนจากนายทุนถูกเอารัดเอาเปรียบมาก จึงเกิดปัญหาหนี้สินเกษตรกรก็เป็นส่วนหนึ่งจากการพึ่งพา เมื่อมีการพักชำระหนี้จึงเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งที่เกษตรกรจะพึ่งพา

2.2 ทฤษฎีการพัฒนาและเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เนคส์ (Nurkse) และ อัดัมสมิธ (Adam Smith) ได้กล่าวไว้ว่าการออมจะก่อให้เกิดการลงทุนและจะเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต เมื่อการออมน้อยการพึ่งพาเงินทุนก็มีมาก ไม่สามารถจะเพิ่มประสิทธิภาพการออมได้ จึงทำให้ต้องเป็นหนี้เพิ่มขึ้นทุกปี (สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2538 ; อ้างถึงใน สุพจน์ วัฒนวิเชียร. 2543 : 13)

นอกจากนี้ โรเซน สไตน์-โรแดน (Rosen stein-Rodan) ยังได้กล่าวไว้ว่าการลงทุนที่เหมาะสมจะทำให้ผลผลิตออกมาแล้วได้กำไร ปรากฏว่าสินเชื่อเพื่อการลงทุนของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสินเชื่อเพื่อการบริโภค เช่น สินเชื่อเพื่อซื้อรถยนต์ จักรยานยนต์ และจัดงานพิธีกรรมทางศาสนาที่ใช้เงินจำนวนมาก เช่น พิธีบวช พิธีแต่งงาน สินเชื่อดังกล่าวเป็นสินเชื่อเพื่อการบริโภคจึงทำให้สมาชิกไม่มีการลงทุนที่เหมาะสม จึงไม่ก่อให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2538 ; อ้างถึงใน สุพจน์ วัฒนวิเชียร. 2543 : 13)

จากทฤษฎีดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปเป็นแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ คือ จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทำให้ความต้องการของเกษตรกรในการลงทุนเพิ่มขึ้น จึงต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ซื้อรถยนต์ จึงจำเป็นต้องมีการกู้เงินเพื่อซื้อและลงทุนในสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านั้น

2.3 ทฤษฎีภาวะทันสมัย (Modernization Theory) สัตยญา สัตยญาวิวัฒน์. (2540 : 43-47) ได้กล่าวไว้ว่า ทฤษฎีภาวะทันสมัยเป็นทฤษฎีการพัฒนาสังคมที่เป็นกระบวนการ ของการเปลี่ยนแปลงจากสังคมที่ยังไม่เจริญ ซึ่งมีระบบเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมยังล้าหลังเปลี่ยนไปสู่สังคมที่มีความเจริญก้าวหน้า ทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและเทคโนโลยีระดับสูงโดยจำเป็นต้องนำสิ่งที่มีความเจริญแล้วเข้าสู่ประเทศ แต่การนำเข้าโดยไม่มีสำนึกจากการจัดการ หรือเพียงติดค่านิยมจากภาวะทันสมัยจะทำให้เกษตรกรคิดหนี้สินมากจากการจัดซื้อสิ่งของที่ทันสมัย

จากทฤษฎีดังกล่าว ผู้วิจัยได้ข้อสรุปแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ คือ ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีจึงทำให้เกิดความต้องการและมีค่านิยมที่ทันสมัย เกษตรกรต้องกู้เงินเพื่อซื้อสิ่งของตามค่านิยมจึงมีภาระหนี้สินมาก

2.4 ความหมายของความพึงพอใจ มอร์ส (Morse. 1953 : อ้างถึงใน ชรินทร์ สรรพกิจกำจร. 2542 : 7) ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจหมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถลดความตึงเครียดให้ต่ำลง เมื่อความตึงเครียดลดลงเขาย่อมเกิดความพึงพอใจ ดังนั้นความตึงเครียดเป็นบ่อเกิดของความพึงพอใจและไม่พึงพอใจ ซึ่งความตึงเครียดนี้มีผลเกี่ยวเนื่องมาจากความต้องการของมนุษย์ ถ้าบุคคลใดได้รับการตอบสนองความต้องการแล้วก็จะทำให้ความตึงเครียดลดลงและเกิดความพอใจ

โวลแมน (Wolman. 1973 ; อ้างถึงในชรินทร์ สรรพกิจกำจร. 2542 : 7) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกมีความสุขเมื่อได้รับความสำเร็จตามความมุ่งหมาย ความต้องการหรือแรงจูงใจก็ได้ ฉะนั้นผู้บริหารองค์กรจำเป็นต้องสำรวจความพึงพอใจต่อผลงานขององค์กรอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้ใช้บริการมีความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานขององค์กร

จากทฤษฎีดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปเป็นแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ คือ ความพึงพอใจเป็นทัศนคติหรือความรู้สึกที่ดีที่ผู้รับแสดงออกถึงความรู้สึกพึงพอใจในทางบวกเมื่อได้รับผลประโยชน์ตอบแทนทั้งทางด้านวัตถุและจิตใจ สิ่งเหล่านี้เกิดจากสิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้นภายในซึ่งทำให้ลดความตึงเครียดลงได้ ความพึงพอใจในการพักชำระหนี้จึงเป็นความรู้สึกทางบวกของอารมณ์เป็นความสุขที่ได้รับเหนือความคาดหวัง

2.5 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow Hierarchy of Need Theory) ทฤษฎีนี้เป็นลำดับขั้นตอนความต้องการของมนุษย์ที่มีชื่อเสียง และเป็นที่ยู้งักกันอย่างแพร่

หลายมานาน มาสโลว์ (Maslow. 1970 ; อ้างถึงใน ธีรวัชร สรรพกิจกำจร. 2542 : 9-12) ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า มนุษย์มีความต้องการและความต้องการของมนุษย์ไม่มีที่สิ้นสุด ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการอื่นจะเข้ามาแทนที่ ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจต่อไป ส่วนความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง จะยังเป็นสิ่งจูงใจอยู่เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนองต่อไป

มาสโลว์ ได้ลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์จากระดับต่ำถึงระดับสูงไว้ 5 ชั้นดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) ได้แก่ ความต้องการอาหาร อากาศ น้ำ ที่อยู่อาศัย ชาร์กษาโรค และความต้องการทางเพศ

2. ความต้องการทางด้านความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) ได้แก่ ความต้องการที่จะได้รับการคุ้มครองป้องกันภัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับร่างกาย ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

3. ความต้องการความรักและการยอมรับในสังคม (Belongingness and Love Needs) ได้แก่ ความต้องการที่จะได้รับการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตร และความรักจากเพื่อนร่วมงาน

4. ความต้องการชื่อเสียงและได้รับการยกย่อง (Self - Esteem Needs) ได้แก่ ความต้องการในเรื่องความรู้สึก ความสามารถ รวมทั้งความต้องการที่จะได้รับการยกย่องสรรเสริญจากบุคคลอื่นเกี่ยวกับความมั่นคงในตัวเอง

5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self Actualization Needs) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ คือ อยากให้เกิดความสำเร็จในชีวิตทุกอย่างตามความคาดหวังของตน

การใช้ทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์ของมาสโลว์ จะมีกระบวนการดังปรากฏในแผนภูมิที่ 1 ดังต่อไปนี้ มาสโลว์ (Maslow. 1970 ; อ้างถึงใน ธีรวัชร สรรพกิจกำจร. 2542 : 9-12)

แผนภูมิที่ 1 ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์

ที่มา : มาสโลว์ (Maslow, 1970 ; อ้างถึงใน ชรินทร์ สรรพกิจกำจร. 2542 : 9 – 12)

ตามแผนภูมิที่ 1 ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ของมาสโลว์ 5 ระดับมีรายละเอียดดังนี้คือ

ระดับที่ 1 ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอด เช่น ความต้องการอาหาร ที่อยู่อาศัยและความต้องการทางเพศ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคน ทำให้มนุษย์จำเป็นต้องฝ่าหาสิ่งเหล่านี้มาตอบสนองก่อนสิ่งอื่นใด ด้วยเหตุผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าในกรณีที่มนุษย์ยังขาดสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐาน การตอบสนองให้กับความต้องการของร่างกายจนเป็นที่พอใจแล้ว ความต้องการด้านนี้ก็จะหมดอิทธิพลต่อมนุษย์ แต่จะมีความต้องการในระดับสูงขึ้นไปเข้ามาแทนที่ ตัวอย่างของความต้องการด้านร่างกายได้แก่

1. ความต้องการอาหารและน้ำ
2. ความต้องการนอนหลับพักผ่อน
3. ความต้องการมีสุขภาพดี
4. ความต้องการอุณหภูมิที่เหมาะสม
5. ความต้องการการออกกำลังกายและความผ่อนคลาย
6. ความต้องการทางเพศ

ระดับที่ 2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เมื่อความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจแล้ว ความต้องการในเรื่องความปลอดภัยก็จะเข้ามามีบทบาทต่อพฤติกรรมของมนุษย์ต่อไป มนุษย์มีความต้องการที่จะได้รับการคุ้มครองจากภัยอันตรายต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับร่างกาย เช่น ความเจ็บป่วย อุบัติเหตุ อาชญากรรม สงคราม และความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจ สำหรับสมาชิกในหน่วยงานความมั่นคงปลอดภัย ในหน้าที่การงานเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ถ้าสมาชิกในหน่วยงานทำงานด้วยความรู้สึกขาดหลักประกันความมั่นคง ในเรื่องความก้าวหน้าการเลื่อนขั้นตำแหน่งแล้ว ก็จะเป็นสาเหตุที่ทำให้การปฏิบัติงานไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ตัวอย่างของความ ต้องการความมั่นคงปลอดภัยในการปฏิบัติได้แก่

1. ความมั่นคงของงาน
2. ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน
3. ความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมที่ดี
4. สวัสดิการและหลักประกันระยะยาว

ระดับที่ 3 ความต้องการความรัก และการยอมรับในสังคม (Belongingness and Love Needs) เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย และความมั่นคงปลอดภัยแล้วจะเกิดความต้องการที่จะเอาตัวเองเข้าไปมีส่วนร่วมสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคมมากขึ้น กล่าวคือ เมื่อเวลาจะปฏิบัติงานใด ๆ ก็พยายามหาทางให้กลุ่มยอมรับว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และมีความรู้สึกอยากเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของกลุ่มหน่วยงาน สามารถสนองความต้องการประเภทนี้ได้ด้วยการพยายามทำให้สมาชิกในหน่วยงานมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เช่น สมาชิกสามารถมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและมีการยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น ๆ

ระดับที่ 4 ความต้องการชื่อเสียงและได้รับยกย่อง (Self - Esteem Needs) ความต้องการของมนุษย์ในขั้นสูงขึ้นมาอีกขั้นหนึ่งก็คือ ความอยากเด่นในสังคมต้องการได้รับการยอมรับนับถือ ความมีเกียรติยศ ชื่อเสียง รวมถึงการมีฐานะตำแหน่งหน้าที่ซึ่งเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั้งหลาย การมีตำแหน่งสูงเพื่อเป็นแรงจูงใจสมาชิกในหน่วยงาน หรือเปิดโอกาสให้สมาชิกในหน่วยงานได้แสดงออกซึ่งความรู้ความสามารถเป็นแนวทางที่ผู้บริหารหน่วยงานสามารถจัดทำได้เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการที่จะมีชื่อเสียงได้รับการยกย่องของสมาชิกผู้ร่วมงาน

ระดับที่ 5 ความต้องการความสมหวังและสามารถทำเองได้ด้วยตนเอง (Self-Actualization Need) เป็นความต้องการของมนุษย์ที่อยากจะแสดงความสามารถอย่างเต็มที่ในช่วงของการมีชีวิตเป็นมนุษย์ ผู้ที่มีความต้องการในขั้นนี้พยายามจะแสดงความสามารถสูงสุดในการปฏิบัติงานต่าง ๆ บุคคลจะเกิดความต้องการนี้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสำเร็จที่เขาได้รับในลำดับต้น ๆ แล้วก็เกิดความพอกเพียรอดสาหัส มองเห็นว่าความต้องการในลำดับถัดไปเป็นสิ่งที่ท้าทายที่จะต้องเอาชนะให้ได้เพื่อตอบสนองความต้องการในลำดับที่สูงขึ้น

จากทฤษฎีดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปเป็นแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ คือ จะเห็นได้ว่าความต้องการสิ่งที่ไม่ได้รับการตอบสนอง จะส่งผลต่อความรู้สึกขาดแคลนของมนุษย์ทุกคน ความรู้สึกเช่นนี้ทำให้พฤติกรรมต่าง ๆ ของคนถูกจำกัดไม่มีการแสวงหาอีกต่อไป และจะเกิดความรู้สึกปลงจากในสภาพที่ตนเองเป็นอยู่ ตัวอย่าง เช่น เมื่อคนได้รับการตอบสนองความต้องการอีกในระดับหนึ่งแล้วอย่างสมบูรณ์ ก็อยากจะได้รับการตอบสนองความต้องการอีกในระดับที่สูงกว่า แต่มีข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคไม่ได้รับการตอบสนองอย่างเต็มที่หรือไม่สำเร็จตามความต้องการ สิ่งนี้จะทำให้คนเราหยุดการแสวงหา ท้อถอยและจะยอมรับสภาพไม่มีการดิ้นรนอีกต่อไปในที่สุด ในทางตรงกันข้าม ถ้าความต้องการในระดับต่ำกว่าในแต่ละระดับได้รับการตอบสนองอย่างเต็มที่ คนจะเกิดความต้องการในขั้นต่อไปอีกจนกระทั่งบรรลุถึงความต้องการระดับสูงสุด คือ Self-Actualization ซึ่งหมายถึง การได้รับความสำเร็จในชีวิตนั่นเอง เมื่อเกษตรกรได้เข้าร่วมโครงการหักชำระหนี้จึงเป็นความต้องการในอีกระดับหนึ่งช่วยผ่อนคลายเป็นผลให้เกิดความสำเร็จ

2.6 ทฤษฎีการจูงใจในผลสัมฤทธิ์ของแม็คเคลแลนด์ (McClelland's Achievement Motivation Theory) ในตอนปลายปี ค.ศ. 1940 นักจิตวิทยาชื่อเดวิด แม็คเคลแลนด์ (David I McClelland et.al.1940 ; อ้างถึงในสุรพงษ์ เล็กสรณพงษ์. 2544 : 16) ได้ทำการทดลองเพื่อหาทางวัดความต้องการด้านต่าง ๆ ของคน โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า The Mactic Appreciation Test หรือ เรียกชื่อย่อว่า TAT วิธีให้คนดูภาพแล้วเขียนแสดงทัศนนะว่าเขามองเห็นอะไรและมีความเห็นอย่างไรต่อภาพถ่ายนั้น เครื่องมือของแม็คเคลแลนด์บางที่เรียกว่า โปรเจกทีฟ เทสต์ Projective Test

แม็คคิลเลนด์ ได้แบ่งผลการศึกษาข้อมูลที่ได้จากผลการทดสอบออกเป็น 3 เรื่อง แต่ละเรื่องจะมีลักษณะตรงกันเกี่ยวกับความต้องการของคน ซึ่งมีความสำคัญสำหรับการทำความเข้าใจกับพฤติกรรมของบุคคล เขาสรุปว่า คนมีความต้องการอยู่ 3 ประการ คือ

1. ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement : nAch) เป็นความต้องการที่จะทำบางอย่างให้ดีขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น ต้องการที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ และต้องการสิ่งย้อนกลับที่ได้จากผลงาน

2. ความต้องการผูกพัน (Need for Affiliation : nAff) เป็นความต้องการที่จะสร้างความสัมพันธ์และสัมพันธภาพที่อบอุ่นกับบุคคลอื่น

3. ความต้องการมีอำนาจบารมี (Need for Power : nPower) ได้แก่ ความต้องการที่จะควบคุมผู้อื่น การให้ผู้อื่นให้โทษแก่ผู้อื่น และการมีหน้าที่รับผิดชอบในบุคคลอื่น พื้นฐานทฤษฎีแม็คคิลเลนด์ จะขึ้นอยู่กับเวลาและเหตุผลของประสบการณ์ในชีวิตของบุคคล คนจะถูกกระตุ้นด้วยความต้องการต่าง ๆ และแต่ละความต้องการจะมีเหตุผลต่อความพอใจในการปฏิบัติงานของเขา ทฤษฎีนี้จะช่วยให้ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการของตนและคนอื่นเป็นอย่างดี สามารถสร้างงานและปรับสภาพแวดล้อมในการทำงานให้สนองความต้องการทั้งสามด้านของบุคคลได้อย่างเหมาะสม

นักวิชาการบางท่านให้ความเห็นเกี่ยวกับทฤษฎีของ แม็คคิลเลนด์ ว่าทฤษฎีนี้ช่วยอธิบายความต้องการของคนได้ 2 ประการ คือ

1. ความต้องการ nAch : nAff และ nPower เป็นองค์ประกอบของความต้องการที่มีลักษณะเหมือนและคล้ายๆ กับลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารเข้าใจบุคคลในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น การยึดถือทฤษฎีเป็นหลักในการปฏิบัติจะให้ประโยชน์กับผู้บริหารมาก และหากความต้องการแต่ละด้านได้รับการตอบสนองอย่างตรงเป้าหมาย ก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

2. ถ้าความต้องการดังกล่าวได้รับความสนใจ และเอาใจใส่จากผู้บริหารอย่างจริงจัง ก็อาจทำให้คนในองค์กรสามารถกำหนดขอบเขตความต้องการของตนในอันที่จะทำงานในรูปแบบต่าง ๆ ให้สำเร็จได้

จากทฤษฎีดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปเป็นแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ คือ จากผลการศึกษาของแม็คคิลเลนด์ ผู้วิจัยได้สรุปเป็นแนวคิดเพื่อการวิจัยครั้งนี้ว่า ความสำเร็จของการทำงานจะอยู่ในเรื่องของการกระตุ้นความต้องการความสำเร็จ nAch เป็นสำคัญ เพราะบุคคลเมื่อได้รับการตอบสนองจากความต้องการ nAch และความต้องการความสำเร็จจะสามารถทำงานได้

สำเร็จจะช่วยให้งานบริหารของผู้บริหารได้ผลสำเร็จไปด้วย ซึ่งความต้องการความสำเร็จยังมีผลต่อความต้องการผูกพัน nAff และความต้องการมีอำนาจบารมี nPower คอยช่วยเหลือให้ประสบความสำเร็จได้ การหักชำระหนี้เกษตรกรจึงเป็นความต้องการของเกษตรกร ที่ทำให้เกษตรกรไม่ต้องชำระหนี้และมีเงินเพื่อนำไปลงทุนทำให้เกิดความสำเร็จในอาชีพการทำงานอีกทางหนึ่งของเกษตรกร

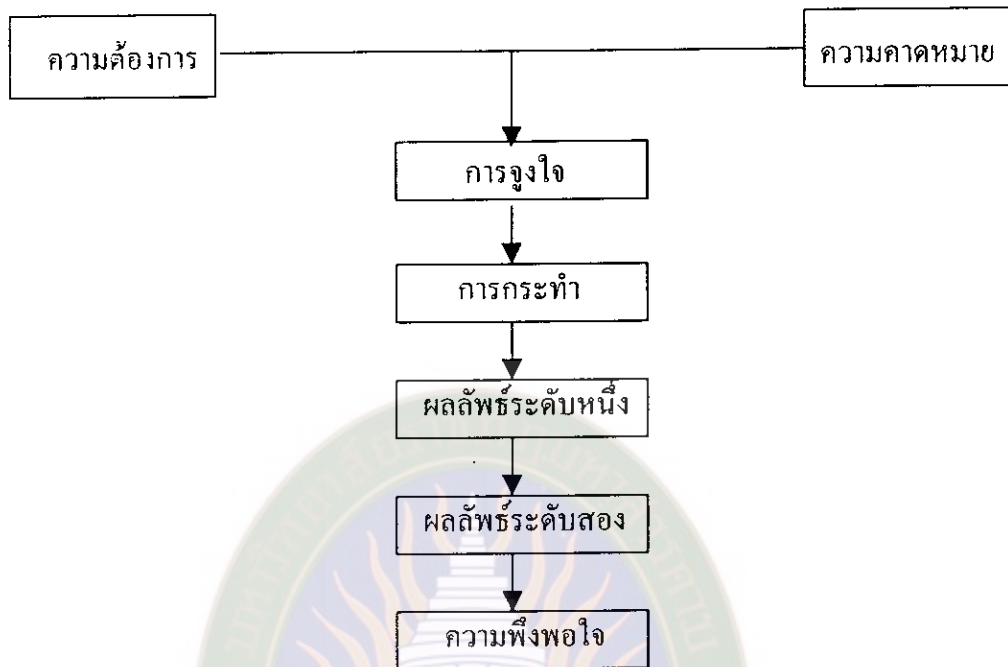
2.7 ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory) เป็นทฤษฎีที่ได้รับการพัฒนาจากวิกเตอร์ เอ็ม รูม โดยได้อธิบายว่า การจูงใจเป็นผลของความมากน้อยที่บุคคลมีต่อความต้องการต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และการคาดคะเนของบุคคลนั้นต่อความน่าจะเป็นของการกระทำที่จะนำไปสู่สิ่งนั้น ดังรูปแบบของการจูงใจตามทฤษฎีนี้จึงประกอบด้วยความพอใจ (Satisfy) ความคาดหวัง (Expectancy) ซึ่งจะเป็นตัวทำให้เกิดการจูงใจและผลลัพธ์ (Outcomes) (สมยศ นาวิการ. 2521 : อ้างถึงในสุรพงษ์ เล็กศรีณพงษ์. 2544 : 18)

ความพอใจ (Satisfy) หมายถึง ความรุนแรงของความปรารถนาของบุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความพอใจนี้จะแสดงออกถึงความมากน้อยของความปรารถนาของบุคคลที่มีต่อเป้าหมาย โดยที่ความพอใจจะเกิดขึ้นจากภายในตัวของบุคคลแต่ละคนซึ่งถูกกำหนดด้วยประสบการณ์ ดังนั้น ความพอใจของบุคคลจึงมีความแตกต่างกัน

ความคาดหวัง (Expectancy) หมายถึง ความเชื่ออย่างแรงกล้าว่าการกระทำที่แสดงออกมานั้นจะทำให้ได้ผลลัพธ์เป็นพิเศษ ความคาดหวังนี้จะแสดงให้เห็นถึงการคาดคะเนของผู้ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับความน่าจะเป็นของการกระทำที่บรรลุผลลัพธ์อย่างหนึ่งจะสามารถนำไปสู่ผลลัพธ์อีกอย่างหนึ่งได้

ผลลัพธ์ (Outcomes) เป็นผลที่เกิดจากการกระทำที่ได้รับการกระตุ้นและจูงใจ ผลลัพธ์มีอยู่ 2 ระดับ คือ ผลลัพธ์ระดับที่หนึ่ง (Primary Outcomes) เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานและผลลัพธ์ระดับที่สอง (Secondary Outcomes) เป็นผลลัพธ์ที่เกี่ยวกับผลลัพธ์ระดับที่หนึ่ง กล่าวคือ เป็นผลลัพธ์ที่ได้รับตามหลังจากที่ได้รับผลลัพธ์ระดับที่หนึ่งแล้ว

การใช้ทฤษฎีความคาดหวังในการจูงใจบุคลากรในหน่วยงานให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน จะมีกระบวนการดังปรากฏในแผนภูมิที่ 2 ดังต่อไปนี้ เดวิส (Davis. 1981 ; อ้างถึงใน สุรพงษ์ เล็กศรีณพงษ์. 2544 : 18-19)

แผนภูมิที่ 2 ทฤษฎีความคาดหวังกับการสร้างความพึงพอใจ

ที่มา : สมยศ นาวิการ. 2521 ; อ้างถึงใน สุรพงษ์ เล็กศรีณพงษ์. 2544 : 19

ดังนั้น ถ้าผู้บริหารจะใช้ทฤษฎีนี้ในการจูงใจบุคลากรในหน่วยงานให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน ผู้บริหารจะต้องทำความเข้าใจกับกระบวนการจูงใจคือ ต้องกระทำในสองสิ่งต่อไปนี้ คือการเพิ่มคุณค่าของผลลัพธ์ในทางบวก โดยเพิ่มผลตอบแทนและการทำให้งานกับผลลัพธ์มีความเกี่ยวเนื่องให้มากที่สุดจึงจะสามารถทำให้การจูงใจเพื่อสร้างความพึงพอใจในการทำงานประสบผลสำเร็จ

จากทฤษฎีดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปเป็นแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ คือ คนทุกคนมีคาดหวังต่อผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นจากผลการกระทำที่เขาได้ทำและมากไปกว่านั้น คนทุก ๆ คนต่างมีความชอบในผลลัพธ์ชนิดต่าง ๆ แตกต่างกัน ความคาดหวังที่บุคคลมีต่อความสามารถที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประเภทของรางวัลที่พวกเขาจะได้รับ เกษตรกรมีภาระหนี้สินมากการพักชำระหนี้จึงถือว่าเป็นความคาดหวังที่ไม่ได้หวังมาก่อน การคาดหวังนี้จึงเป็นผลที่จะทำให้เกษตรกรมีเงินทุนของตนเอง ในการลงทุนจึงทำให้มีผลตอบแทนในการทำงานประสบผลสำเร็จ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ (2521 : บทคัดย่อ) กล่าวว่าสาเหตุของปัญหาหนี้สินเกษตรกร เพราะชาวนาชาวไร่ซึ่งเป็นเกษตรกรประมาณ 80 % ของเกษตรกรต้องกู้ยืมเงินจากนายทุนจากญาติและเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพ่อค้าหรือคหบดีในท้องถิ่นจะต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราสูง พ่อค้านายทุนบางรายใช้วิธีคดโกง หรือให้ซื้อสิ่งของเครื่องมือเครื่องใช้เพื่อการผลิตและการบริโภคแก่ชาวนาชาวไร่ วิธีดังกล่าวชาวนาชาวไร่ต้องตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบตลอดมา หากมีการทำนาทำไร่แล้วผลผลิตเสียหายติดต่อกัน เกษตรกรก็ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ในที่สุดก็ต้องโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ไร่ของตนเองให้แก่เจ้าหนี้ แล้วเกษตรกรต้องกลายเป็นผู้เช่าในที่ดิน หรือปราศจากแหล่งทำมาหากิน จึงทำให้ภาระหนี้สินของเกษตรกรเพิ่มขึ้นอีกเรื่อย ๆ

ขวัญใจ รั้งมีสุริยะชัย (2530 : 105) ได้ทำการวิเคราะห์การใช้สินเชื่อของเกษตรกรในจังหวัดกาฬสินธุ์ ในช่วงปี 2530 พบว่าการใช้สินเชื่อการเกษตรของเกษตรกรที่ปลูกข้าวจะมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของฟาร์ม ขนาดของฟาร์มและอายุของหัวหน้าครัวเรือน ซึ่งจากผลงานวิจัยข้างต้นปรากฏว่า ถ้าครัวเรือนเกษตรกรมีฟาร์มใหญ่ขึ้นจะมีการใช้สินเชื่อการเกษตรมากขึ้น ดังนั้นการพิจารณาวงเงินกู้ให้แก่ครัวเรือนเกษตรกรควรพิจารณาให้สอดคล้องกับขนาดของฟาร์ม เพื่อที่ครอบครัวเกษตรกรจะได้มีเงินทุนเพียงพอในการดำเนินกิจกรรมการผลิต

บัญชา แก้วส่อง และคณะ (2533 : 65 – 66) ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหามันสำโรง อำเภอมือเมือง จังหวัดสุรินทร์ ที่เกิดขึ้น ซึ่งพบปัญหาที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ ฝนแล้ง ไร่อายุชุกชุม อดอยาก ฟังพานายทุนนอกหมู่บ้านไม่สามารถฟังพากลุ่มเครือญาติได้เท่าที่ควร เนื่องจากทุกคนประสบปัญหาเดียวกัน ปัญหาที่ตามมาจากการฟังพานายทุนก็คือ การใช้เงินมือเติบใช้อย่างฟุ่มเฟือย เนื่องมาจากการหยิบยืมได้ง่าย สภาพหนี้สินติดตามมาเมื่อไม่สามารถใช้เงินคืนได้ก็ต้องเอาที่ดินไปจำนองไว้ เมื่อวงเงินสูงมาก ๆ ที่ดินก็หลุดลอยไปสู่มีือนายทุนนอกหมู่บ้าน ปัญหาสถานะหนี้สินและการสูญเสียที่ดินยังมีต่อเนื่องปัญหาดังกล่าวคลี่คลายลงไปบ้าง เมื่อมีธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เข้ามา ทำให้เกษตรกรโล่งใจขึ้น เพราะสามารถกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ไปไถ่ถอนที่ดินหรือซื้อถอนที่ดินหรือซื้อที่ดินคืนจากนายทุน แต่สถานะหนี้ก็ยังคงอยู่โดยเปลี่ยนจากนายทุนนอกหมู่บ้านมาเป็นธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

เทียนชัย รัตนดิลก (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรของอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่า เกษตรกรที่มีปัญหาค้างชำระสินเชื่อส่วนมากมีความหนักใจในภาระหนี้สิน ต้องการที่จะชำระหนี้ให้หมดโดยเร็ว สำหรับปัญหาที่ทำให้กิจการประสบกับภาวะขาดทุน ได้แก่ ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ร้อยละ 45.13 และภัยธรรมชาติ ร้อยละ 50.44 การระบาดของโรคแมลงศัตรูพืชมีเป็นส่วนน้อยคิดเป็น ร้อยละ 4.43 ผลกระทบจากการต้องการชำระหนี้ต่อกิจการทำให้เกษตรกร ร้อยละ 35 ลดขนาดของกิจการลง และร้อยละ 8.75 เลิกกิจการเกษตรไปโดยการที่รับเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2533 (2533 : 20 – 21) ได้ศึกษาถึงปัญหาหนี้สินเกษตรกรในสภาวะการณ์หนี้ค้างชำระด้านเกษตรกรพบว่า เกษตรกรต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ที่ไม่สามารถจะควบคุมได้ เช่น สภาพดินฟ้าอากาศที่แปรเปลี่ยน ความไม่มีเสถียรภาพทางการตลาดสินค้าการเกษตร ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อความไม่แน่นอนของระดับรายได้และรายจ่ายของเกษตรกรทั้งสิ้น และในที่สุดก็ส่งผลกระทบต่อภาระหนี้ของเกษตรกรต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ถึงแม้ว่าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจะได้พยายามทุกวิถีทาง ในการดำเนินงานด้านสินเชื่อและบริการอื่นๆ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรให้มีรายได้สูงขึ้น เพื่อให้ผู้กู้จะสามารถชำระหนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้ตามกำหนด แต่เหตุสุดวิสัยหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากการควบคุมก็ยังมีผลทำให้เกษตรกรถูกค้างจำนวนหนึ่งมีหนี้เงินกู้ค้างชำระต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสำคัญก็คือ ผลผลิตของเกษตรกรประสบปัญหาราคาค่าอย่างใดก็ตามการค้างชำระหนี้เหล่านี้เป็นเพียงระยะสั้น ซึ่งขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระ เช่น กรณีราคาผลผลิตตกต่ำ เกษตรกรต้องชะลอการขายไว้รอราคา หนี้ค้างลักษณะนี้ส่วนใหญ่เกษตรกรจะไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ภายในปีถัดไป ถ้าเป็นกรณีผลผลิตเสียหายส่วนใหญ่ก็จะสามารถชำระหนี้คืนได้ภายใน 3 ปี

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน (2534 : 48) ได้ศึกษาวิจัยถึงบทบาทของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) กับการดำเนินงานสินเชื่อเพื่อการเกษตร พบว่ามีข้อจำกัดบางประการที่มีผลต่อการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. เพราะกฎหมายได้กำหนดให้ ธ.ก.ส. มีหน้าที่โดยตรง คือ การจัดสรรสินเชื่อเพื่อการเกษตรตามนโยบายของรัฐซึ่งก่อให้เกิดข้อจำกัดหลายประการอันเป็นภาระที่ ธ.ก.ส. จะต้องแบกรับในขณะที่ธนาคารพาณิชย์โดยทั่วไปอาจหลีกเลี่ยงหรือสามารถปรับเปลี่ยนระดับภาระเหล่านั้นได้แก่ นโยบายอัตราดอกเบี้ย ต้นทุนในการดำเนินงานสินเชื่อการเกษตร ความเสี่ยงของสินเชื่อการเกษตร แรงกดดันทางการเมือง

รายงานการวิจัยการดำเนินงานสินเชื่อ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาร้อยเอ็ด (2537 : 11) ได้ศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับการกำหนดเงินกู้ของเกษตรกร พบว่าการกำหนดเงินกู้เป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรต้องพิจารณาเพื่อมิให้ลูกค้านำเงินส่วนเกินที่เหลือเกินความจำเป็น ไปใช้จ่ายนอกวัตถุประสงค์ ซึ่งมีให้นำเงินไปลงทุนเพื่อเพิ่มผลผลิต อันจะเป็นการสร้างภาระหนี้สินให้เกิดขึ้นแก่ลูกค้านำ และไม้อาจจะชำระหนี้คืนได้ภายในเวลาที่ธนาคารกำหนด ในกรณีนี้ลูกค้านำธนาคารย่อมหาทางแก้ปัญหาโดยการกู้ยืมเงินจากบุคคลอื่นมาชำระหนี้ส่วนที่ค้างชำระ หากปล่อยปัญหานี้ไว้นานย่อมทำให้หนี้ของลูกค้านำเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนเกินกำลังความสามารถที่จะชำระหนี้คืนได้ แต่ทางตรงกันข้ามถ้ากำหนดเงินกุน้อยเกินไป ย่อมไม่เกิดประโยชน์แก่ลูกค้านำ เพราะไม่อาจใช้เงินกู้เพื่อการเพิ่มผลผลิตได้ตามเป้าหมายได้ ดังนั้นธนาคารจำเป็นต้องกำหนดวงเงินกู้ที่เหมาะสม คือ ตามจำนวนอัตราจ่ายต่อรายได้เกณฑ์ที่ ร้อยละ 31 – 50 เท่านั้น

ปริษา แสร้ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้านำ ธ.ก.ส. ในอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง พบว่าการใช้เงินกู้มีวัตถุประสงค์ขนาดของฟาร์มและรายได้ในฟาร์มมีความสัมพันธ์กับการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้านำ หมายความว่า เกษตรกรที่นำเงินกู้ไปใช้มีวัตถุประสงค์จะมีการชำระคืน ไม่ได้ถ้าเกษตรกรมีขนาดฟาร์มใหญ่จะมีผลต่อการชำระคืนเงินกู้

เสนอ ธงโสม (2541 : 73-76) ได้ศึกษาวิธีการใช้เงินกู้และผลกระทบจากการใช้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้านำ ธ.ก.ส. สาขาโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า เกษตรกรนำเงินไปใช้มีวัตถุประสงค์และชำระหนี้มีสัญญาโดยนำเงินกู้ไปชำระหนี้สินภายนอกและซื้อเครื่องอำนวยความสะดวกในครัวเรือนเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้านำ ทำให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม

สุพจน์ วัฒนวิเชียร (2543 : 59-64) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางตลาดจำกัด จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้ได้แก่ การทวงถามหนี้ของสหกรณ์ จำนวนทรัพย์สินในฟาร์ม ความรับผิดชอบของสหกรณ์และรายได้

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง และประยงค์ เนตยารักษ์ (2543 : 48) ได้ศึกษาเกี่ยวกับนายทุนผู้ให้กู้ในตลาดสินเชื่อชนบทไทยเกี่ยวกับเทคนิค และวิธีการให้กู้ พบว่าตลาดเงินกู้มีความแตกต่างกับตลาดสินค้าทั่วไป เพราะการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ในตลาดเงินกู้ ผู้ให้กู้ต้องการให้

ทรัพยากร(เงิน) แก่ผู้กู้ไปก่อน โดยมุ่งหวังว่าจะได้เงินมรดก(ต้น) คืนมาพร้อมผลตอบแทน (ดอกเบี้ย) ในภายหลัง ปัญหาที่สำคัญมีอยู่ว่านายทุนผู้ให้กู้ต้องตัดสินใจว่าควรให้ใคร และเมื่อไปกู้แล้วจะติดตามบังคับหนี้อย่างไร จึงจะได้เงินต้นพร้อมดอกเบี้ยคืนมา ดังนั้นเทคนิค และวิธีการให้กู้ก็คือ เทคนิคและวิธีการหาข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้กู้ และเทคนิควิธีการเกี่ยวกับการติดตามบังคับหนี้นั้นเอง

สุกนธ์ ปุ้ยฝ้าย (2544 : 135-136) ได้ศึกษาการใช้เงินกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตรในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าสาเหตุการผิดสัญญาเงินกู้ยืมของเกษตรกรในตำบลท่าหาดยาว คือ สาเหตุหลักที่เป็นอุปสรรคโดยตรงต่อการผิดสัญญาเงินกู้ยืมของเกษตรกร เรียงลำดับจากปัญหามากไปหาปัญหาน้อย คือ พื้นที่การผลิตมีน้อย มีรายได้น้อย มีหนี้สินนอกระบบ ต้นทุนการผลิตสูงและจำนวนแรงงานการผลิตน้อย

บัญชา ธรรมเสนา (2545 : 60) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่าปัญหาที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้าธนาคารมากที่สุด คือ ค่าใช้จ่ายในการบริโภค เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมและเศรษฐกิจบุคคลต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปซึ่งการปรับตัวนั้นอาจจะทำให้เกิดการสมดุล ลูกค้าธนาคารมีรายได้จำกัดแต่มีความจำเป็นที่จะต้องจ่ายหลายทาง การใช้จำนวนเงินที่สูงขึ้นเพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการบริโภคในขณะที่ตนเองมีภาระต้องส่งชำระหนี้เงินกู้จึงไม่สามารถชำระหนี้ได้

สรุป จากงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปเป็นแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้คือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ของเกษตรกรรายย่อย มีสาเหตุของการพักชำระหนี้ของเกษตรกรมีหลายปัจจัย เป็นต้นว่า เนื่องจากเกษตรกรประสบภัยธรรมชาติ ราคาผลผลิต ปริมาณผลผลิต การกำหนดวงเงินกู้ การใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ รายได้เกษตรกร รายได้นอกภาคการเกษตร ค่าใช้จ่ายในการบริโภค ค่าใช้จ่ายภาคการเกษตร หนี้สินภายนอก ระบบมูลค่าทรัพย์สินที่ถือครอง พื้นที่การเกษตร และความพึงพอใจ จากการที่เกษตรกรประสบภัยธรรมชาติ ฝนแล้ง น้ำท่วม โรคแมลง ราคาผลผลิตตกต่ำ มีการใช้เงินกู้นอกเหนือจากวัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้กับสถาบันที่เกษตรกรกู้เงินไป และใช้เงินกู้นอกก่อให้เกิดผลผลิตเป็นเงินกู้เพื่อบริโภคและจะต้องกู้เงินนอกระบบเพื่อการชำระหนี้เงินกู้ และเป็นค่าใช้จ่ายในการบริโภคสูง จึงเป็นปัจจัยที่เป็นภาระหนักของเกษตรกรถ้าหากไม่ได้รับการช่วยเหลือ และความพึงพอใจคือความรู้สึกที่ได้รับการตอบสนองต่อความต้องการทำให้มีความสุขมีความรู้สึก

ที่ดี ลดความตึงเครียดลงได้ การทำให้เกิดความพึงพอใจนั้นจำเป็นจะต้องสร้างให้เกิดขึ้นในองค์กร โดยการนำแนวความคิดและทฤษฎีต่าง ๆ มาศึกษาให้รู้ถึงปัจจัยที่จะสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นและสามารถตอบสนองความต้องการได้ซึ่งผลที่ได้คือความพึงพอใจที่จะเกิดขึ้น และจากการศึกษางานวิจัย พบว่ามีหลายปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจและระดับความพึงพอใจที่แตกต่างกันไปตามลำดับความสำคัญของปัจจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการที่จะทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของเกษตรกรรายย่อย ที่เป็นเกษตรกรลูกค้านานาชาติเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาร้อยเอ็ด หน่วยอำเภอจังหาร ว่าเกษตรกรจะมีปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้และข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ ท้ายที่สุดจะมีปัญหาอุปสรรคใดและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของเกษตรกรรายย่อย โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ ซึ่งประกอบด้วย

1. การกำหนดวงเงินกู้
2. การใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์
3. ภัยธรรมชาติ
4. ปริมาณผลผลิต
5. ราคาผลผลิต
6. รายได้การเกษตร
7. รายได้นอกภาคการเกษตร
8. ค่าใช้จ่ายในการบริโภค
9. ค่าใช้จ่ายภาคการเกษตร
10. หนี้สินภายนอกระบบ
11. มูลค่าทรัพย์สินที่ถือครอง
12. พื้นที่การเกษตร
13. ความพึงพอใจ

หน้า

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ การเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมโครงการพักชำระ

ตัวแปรอิสระ (X)

(Independent Variables)

ตัวแปรตาม (Y)

(Dependent Variable)

แผนภูมิที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY